

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ A ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Příčiny školní neúspěšnosti

Ve školní praxi se setkáváme nejenom se žáky nadanými, ale také se žáky, kteří selhávají – mají velmi slabý prospěch, slabou nebo žádnou motivaci k učení. Příčiny školní neúspěšnosti jsou ovlivněny různými faktory a řešení vyžaduje náročnou práci s žákem a jeho zákonnými zástupci.

Školní neúspěšnost je obrazem i důsledkem individuálních rozdílů, jednak v osobnosti žáka (např. v úrovni a struktuře nadání, charakteru, zájmu o učení, v emotivitě, motivaci, harmoničnosti či disharmoničnosti osobnosti), jednak v oblasti jeho výkonnosti ve škole a je ovlivněna i výchovou v rodině.

Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

- a) **osobnost dítěte** – speciální vzdělávací potřeby žáka (např. snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace)
- b) **odlišné kulturní prostředí a odlišné životní podmínky** (nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole - mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem)
- c) **OMJ**
- d) **dlouhodobá nebo častá krátkodobá absence žáka ve škole**
- e) **přestup žáka z jiné školy.**

Řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutná včasná pedagogická diagnostika, kterou provádí učitel, případně třídní učitel nebo výchovný poradce. Všímá si zejména změn v žákově chování, prospěchu nebo zvýšené absence žáka. V první řadě se provádí pohovor se žákem, případně s jeho zákonnými zástupci. Hledají se příčiny selhávání žáka a navrhuje se možné způsoby řešení. Podpurná opatření jsou volena individuálně na základě zjištěných vzdělávacích potřeb žáků. Uplatňujeme:

- a) **individuální přístup** - motivace, akceptování osobního pracovního tempa, vhodné metody a formy práce apod.
- b) **přímá intervence učitele**
- c) **poskytování individuálních konzultací a doučování**
- d) **vypracování plánu pedagogické podpory**
- e) **návrh na vyšetření žáka ve ŠPZ** – na žádost ZZ
- f) v odůvodněných případech **spolupráce se SVP, OSPOD, PČR** (zejm. v případech, kdy žák vykazuje i známky rizikového chování, ZZ žáka nespolupracují nebo jiné závažné činnosti žáka).

Při řešení školní neúspěšnosti se zaměřujeme:

- na práci se žákem
- na zvýšenou spolupráci s rodinou žáka
- na práci se třídou (sociální klima)
- na spolupráci s ostatními vyučujícími.

Rodiče jsou průběžně informováni o chování a prospěchu žáků prostřednictvím školy online, dále se mohou informovat osobně v rámci konzultačních hodin vyučujících a na třídních aktivech (2x ročně – listopad, duben).

Postup při řešení školní neúspěšnosti

- V první fázi zde třídní učitel, popř. učitel daného předmětu, ve kterém žák neprospívá (vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový), informuje zákonného zástupce a společně se domluví na dalším postupu: žákovi je nabídnuto doučování, individuální konzultace, způsob zapisování úkolů do notýsku a kontrola zápisu učitelem ve škole a ZZ doma po splnění úkolu, návrh na vhodnější přípravu pomůcek (např. barevné desky na různé předměty) nebo organizaci domácí přípravy. Je nastaven užší kontakt ZZ s učitelem daného předmětu nebo třídním učitelem (např. tel. nebo e-mailem 1x týdně).
- V případě, že zvolený model není funkční, TU domluví jednání s rodiči ohroženého žáka. Je nastavena zpětná vazba. TU vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu.
- Pokud nastavená opatření nevedou k nápravě, je svolána výchovná komise. Té se kromě ZZ žáka vždy účastní i TU, vyučující daného předmětu, výchovný poradce, případně (podle závažnosti) i ředitel školy a/nebo jeho zástupce.
- Všichni žáci i jejich ZZ mají možnost využít konzultačních hodin výchovných poradkyň a metodiků rizikového chování, lze se domluvit i na individuálním setkání mimo konzultační hodiny (konzultační hodiny všech pedagogických pracovníků jsou vyvěšené na školním webu).
- V rámci prevence záškoláctví TU průběžně sleduje počet zameškaných hodin žáků a ověřuje důvod jejich nepřítomnosti, pokud tak neučiní ZZ žáka ve lhůtě 3 dnů. Při podezření na projevy vyhýbavého/rizikového chování, projedná TU opakovanou/dlouhodobou nepřítomnost žáka ve výuce se ZZ žáka a nastaví opatření k nápravě. V případě neplnění nastavených opatření ze strany ZZ, dá výchovnému poradci podnět ke svolání výchovné komise. Pokud i nadále záškoláctví pokračuje a ZZ žáka prokazatelně nespolupracují, dává škola podnět OSPODu k prošetření celé situace.
- Z každého jednání se ZZ žáka a z jednání výchovné komise se pořizuje zápis (vypracovává TU ve spolupráci s výchovným poradcem), který podepisují všichni zúčastnění, a kopie zápisu se předává do ředitelny.
- Všechna nastavená opatření se průběžně vyhodnocují a trvají tak dlouho, pokud nedojde k nápravě. PLPP se vyhodnocuje pravidelně po 3 měsících a před koncem školního roku se po vzájemné domluvě se ZZ žáka rozhodne, zda bude PLPP pokračovat v dalším roce (stupeň podpory vyhovuje a je žádoucí), nápravná opatření končí nebo ZZ žáka kontaktují ŠPZ za účelem vyšetření žáka a nastavení odpovídající podpory.
- V rámci sociálního klimatu třídy je také možné využít pozitivních sociálních vazeb v kolektivu, kdy si žáci v rámci třídy poskytují při výukových obtížích jednoduššího charakteru podporu vzájemně (žáci doučují své spolužáky, pomáhají spolužákovi během výuky).
- Při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření žák koná opravnou zkoušku. V případě nedostatečného prospěchu žáka ve třech (a více) předmětech je nezbytné opakování ročníku.

Strategie zpracovaná MZŠ Zruč-Senec vychází z § 7 odst. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb., v platném znění, o předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.

Vypracovala: Mgr. R. Berková, zástupkyně ředitele a výchovná poradkyně

Datum: 1. 9. 2025

Podpis: